

Vértess-Gerecse Akciócsoport

2008. szeptember 3.

I. évfolyam 12. szám

A helyi vidékfejlesztési stratégia aktualitásai

A Magyar Vidék Napja

Az ÚMVP Irányító Hatóságának legutóbbi (47/2008.(VIII. 18.)) közleménye értelmében minden helyi közösségnek át kell dolgoznia a vidékfejlesztési stratégiáját. Az Irányító Hatóság 2008. június 6. után elkezdte a HVS-ek felülvizsgálatát, ellenőrzését, így a Vértess-Gerecse helyi közösségnek is el kell végeznie az átdolgozást. A TKCS vezetője és az illetékes HVI vezetője 2008. augusztus 19-én Veszprémben tárgyalta meg a módosítási javaslatokat személyes konzultáció keretében az Irányító Hatóság munkatársaival, akik minden egyes HPME-n végigmenve átbeszélték az ott megfogalmazott fejlesztési irányokat. A konzultáción jegyzőkönyv készült, melyet a HVI vezető kézhez kapott, hogy ezt a közösséggel is egyeztesse. A módosításra minden közösségnek 21 nap áll rendelkezésére.

Ennek érdekében 2008. augusztus 28-án, Környén tartott ülést a Tervezést Koordináló Csoport és a Vértess-Gerecse elnöksége, hogy megvitassák és elfogadják a változtatásokat, módosításokat. Elsősorban a „Helyzet-Probléma-Megoldás-Várható eredmény” struktúrában kell a helyesbítéseket megtenni, ezen kívül a jogcímek besorolásában is javítás szükséges a HVS-ben, - közölte az Irányító Hatóság munkatársa.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program jelentős állomáshoz érkezett.

2008. szeptember 26 – án (péntek) délután Budapesten a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban (Városliget, Vajdahunyadvár), kerül megrendezésre a **Magyar Vidék Napja**, melyen köszöntik a győztes akciócsoportokat.

Ebből az alkalomból szeretnék bemutatni mindazt, amit a magyar vidék kínál: kultúrát, ízeket, boro- kat; egyszerűen a magyar vidék értékeit a helyszínen kiállítások és színes ünnepi műsor keretében.

A program ünnepi részéhez csatlakozik:

- Bemutató, kiállítás. Régióként összeállított, de minden akciócsoportról szóló bemutatkozás, **termékbemutató és vásár.**
- A régiók fesztiválja a Vajdahunyadvár vár előtti 10 méter széles 5 méter mélységű színpadon. Ezen a programon szívesen látnak a szervezők énekeseket, versmondókat, humoristákat, artistákat, táncosokat, éneklő köröket, néptánc-, tánc - és színjátszó csoportokat.
- Játszóház a gyermekeknek

Bővebb információ a tatai HVI-ben kérhető: Móricz Beáta: 30/2000-955-ös számon.

Hasznos Linkek

www.vercse.hu

www.fvm.hu

www.mvh.gov.hu

Pályázati információk

Az Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér címen kiírt pályázattal kapcsolatban a helyi vidékfejlesztési irodák tájékoztatják az érintetteket, hogy a pályázati dokumentációk 2008. szeptember 1-ével megváltoztak, módosultak. A módosítások a napokban lesznek elérhetők, ezért aki pályázatot szeretne benyújtani az IKSZT cím elnyerésére, kérjük tájékozódjon a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium honlapján, vagy az illetékes HVI irodákban.

A pályázati kiíráshoz információ, hogy a beadási határidő is módosult—2008. szeptember 30.

Tervezzünk és fejlesszünk együtt! **Példák az AVOP LEADER+ Programból**

A LEADER+ program 2004-ben indult útjára Magyarországon, hogy az Európai Unió segítségével olyan kezdeményezések, fejlesztések valósuljanak meg, mely egy kisebb térség helyi szervezeteit, intézményeit, önkormányzatait és vállalkozóit összefogásra ösztönzi.

A LEADER+ francia betűszó, jelentése: közösségi kezdeményezés a vidéki gazdaság fejlesztése érdekében.

Ennek hatására az országban helyi akciócsoportok alakultak, így jött létre az Által-ér Völgye Akciócsoport is az Által-ér vízgyűjtőjén található 10.000 lélekszám alatti településekből (Baj, Dunaalmás, Kocs, Környe, Naszály, Neszmély, Mocsá, Szárliget, Szomód, Tardos, Várgesztes, Vértessomló, Vértesszőlős, Vértestolna). Fő alkotója a Tatai Többcélú Kistérségi Társulás közigazgatási területe, de szerephez jutottak települések a Komáromi és a Tatabányai kistérségből egyaránt.

Az Által-ér Völgye akciócsoport tagjainak többsége közötti együttműködés nem új keletű. Az önkormányzatok több mint egy évtizeddel ezelőtt szövetkeztek az Által-ér vízgyűjtő összehangolt és környezetorientált fejlesztése érdekében. A partnerség mai értelemben vett természetes kohéziós erejét a közös vízgyűjtőhöz tartozás erősíti, hiszen az együttműködő települések az 53 km hosszú Által-ér (Komárom-Esztergom megye legjelentősebb vízfolyása) vízgyűjtőjéhez tartoznak.

A partnerség vidékfejlesztési értelemben vett alapját pedig az adta, hogy a LEADER+ keretében együttműködő települések 1994 óta alkotják az Által-ér Szövetséget és 2000-ben is közösséget vállaltak a SAPARD-terv megalkotásakor. A vidékfejlesztési tervek 2004-ben történt aktualizálása is a Szövetség égisze alatt történt. A 3 kistérségen átívelő Által-ér Szövetség 2000-ben nyitott a gazdasági és civil szféra felé, azóta számos gazdasági társaság és nonprofit szervezet is tagja. A LEADER pályázat a 3 szektor közti sokéves együttműködés elmélyítéséhez és újabb tartalommal, lendülettel való megtöltéséhez nyújtott lehetőséget.

„LEADER+ PROGRAM – SIKERES VIDÉK!”
„KULTÚRTÁJAI FEJLESZTÉSEK AZ ÁLTAL-ÉR VÖLGYÉBEN”
14 település, 28.929 lakos

Vértesszőlős Önkormányzatának vezetésével, az Által-ér Szövetség menedzselésében először nyílt lehetőség arra, hogy 90 millió Ft-os támogatás segítségével 14 település helyben, saját maga valósítsa meg „Kultúrtáji fejlesztések az Által-ér Völgyében” elnevezésű vidékfejlesztési programját a LEADER+ keretein belül. Által-ér Völgye akciócsoportunkat 14 település önkormányzata, 1 kistérségi társulás, 6 gazdasági szervezet és 10 civil szerveződés hozta létre 2005. júliusában. Az együttműködés azóta is tart, az akciócsoport területén 29 projekt talált támogatásra, melyből 26 valósult meg.

Céljaink:

- Által-ér völgyében élő lakosság életminőségének javítása
- Vidéki jólét növelése
- Közösségi összefogás
- Együttműködés és szervezettség javítása
- Új, fenntartható jövedelemszerzési lehetőségek teremtése.

Az Által-ér Völgye Akciócsoport gesztor szervezete 2008. augusztus 27-én egy rendezvénnyel készült a az Akciócsoport tagoknak és a meghívott vendégeknek, hogy bemutassa közel 3 év munkáját az AVOP LEADER+ programban. A helyszín kiválasztásánál szerepet játszott, hogy LEADER-ben megvalósult legyen, így Vértesszőlősön a Tájház bővítéseként megépült pajtában gyűltek össze a meghívottak. A rendezvényen ott volt Gyöngyössi Kálmán, az FVM Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet osztályvezetője. Dr. Nagy Sándor, a település polgármesterének köszöntője, és a LEADER-film levetítése után a gesztori munkáról kaptak tájékoztatást a hallgatók. Majd néhány kedvezményezett mutatta be projektjét és mondta el tapasztalatait a pályázatokkal, megvalósulásokkal kapcsolatban.

A rendezvényhez kapcsolódva és a LEADER+ program végéhez készült el az a kiadvány, mely az Által-ér Völgye Akciócsoport megvalósult beruházásait mutatja be. A szervezők még szerény ajándékkal és állófogadással is kedveskedtek a résztvevőknek.

Zárszóként pedig elhangzott, hogy a LEADER+ programban elkezdődött az együttműködés, mely már előkészíti a következő vidékfejlesztési időszakot, és annak pozitív lehetőségeit.

Bemutatkoznak a Vértes-Gerece Akciócsoport tagjai

Dunaalmás, a „Duna gyöngyszeme”

Dunaalmás, erdők, festői dombok tövében meghúzódó, 1500 lelket számláló gyönyörű Duna parti község Komárom-Esztergom megye északi peremén. Dunaalmás a Gerecse hegység lábánál, közvetlenül a Duna jobb partján, a tatai Öreg-tóból eredő Által-ér mellett terül el. Dunára néző lejtőit szőlők és gyümölcsösök borítják. A szomszédos falvak: kelet felől Neszmély, nyugat felé Almásfüzitő és Naszály, délre Szomód és Dunaszentmiklós. A területen bőven található 20-24 fokos kénhidrogénes víz. A hegyről a vidék szép látképe tárul a néző elé. Dunaalmás területe már ősidők óta lakott hely. Bizonyítja ezt az a nagyszámú lelet, amelyet az építkezések, a földmunkák és ásatások hoztak napfényre.

A község területén feltörő langyos vízű, kéntartalmú források hasznosítására már a római korban odafigyeltek. A melegvízű forrás köré medencét, fürdőházat építettek a rómaiak. A település első írásos említése 1093-ban történt egy Szent László királyunk által íródott levélben. Almás abból a füzitői birtokból különült el, amelyet István király adott a pannonhalmi apátságnak.

Híres volt Almás már a XVIII. században is jó boráról, kőbányájáról és fürdőhelyéről. Fürdőjét Torkos János 1746-ban megvizsgálta és ismertette. A (rég)i fürdő a rómaiak idejétől kezdve, a XIII. században épült bencés templom, majd annak romjaira épült református templom mellett feküdt. A rómaiak idejében a Brigetióban és környékén időző rómaiak fürdője volt. A bencések idejében a templom mellett északról kis szobácskák voltak. A templomtól néhány méternyire fekvő forrás vizét vezették oda csövek segítségével, tehát a szobácskák afféle fürdőkamrácskák lehettek. 1891-ben a vasút építésekor ráépítették a forrásra a töltést. A töltésen túl, a Duna-parton a forrás újra fölfakadt. Az úgynevezett Lilla-forrás vize a református templom melletti aluljárónál a vasúti töltés alatt folyik.

Dunaalmás irodalmi emléke, hogy Csokonai Vitéz Mihály, a nagy magyar költő szerelme, Lilla itt élt, s itt is nyugszik. Sírja az irodalomkedvelők látogatott zarándokhelye, s a Lilla egykori lakóháza helyén épült lakószoba is várja őket.

Az almási mészkőfejtők a Gerecse egy részét alkotják. Kőfejtői régtől fogva üzemben vannak. A bányákat még a rómaiak kezdték el mélyíteni a hegy belseje felé. A területen hat bánya található. Az itt bányászott édesvízi tömörkemény mészkő kőfaragásra igen alkalmas. A komáromi vár erődítési munkálataihoz is innét szállították az anyagot. Később a bécsi császári palotához és az Országház építéséhez is.

Rengeteg látnivaló, sétahajó, lovarda, sétakocsikázás, bortúrák, római kori kőbányák, színvonalas rendezvények, gyönyörű táj, jó vendéglők, színvonalas szálláshelyek és szerető emberek várják a községbe látogató pihenni és kirándulni vágyókat.

Őszi Ízek Fesztivál

2008. szeptember 13-án (szombaton) 10.00-órától Dunaalmáson, a volt Református Iskola (Almási u. 74.) épületében és udvarán kerül megrendezésre második alkalommal az Őszi Ízek Fesztivál, mely keretében házi készítésű finomságok versenyére, bemutatójára, kóstolójára hívjuk és szeretettel várjuk mindazokat, akik készítményeiket be kívánják mutatni és azokat is, akik mindezeket meg is szeretnék kóstolni.

A programot színesíti:

- lecsófőző verseny
- Pálinka, speciális likőr ízek versenye
- Almából készült sütemények versenye

A versenyek nyertesei természetesen értékes nyereményben részesülnek.

A fesztivál helyszínén szilvalekvárfőzés, szőlőprézelés, sütőtök készítés, bodzaszörp-, padlizsánkrém-, mézárúsítás, mézeskalács készítés az érdeklődők bevonásával, játékkészítés kukoricacsuhéból, arcfestés, üvegfestés. Az épületben kiállítás tekinthető meg a Bányász Képzőművész kör Dunaalmáson készített alkotásaiból.

A Fesztivál szervezői: László János és Rátvai Miklós családja, Dunaalmás község Önkormányzata.

Bővebb információ a www.dunaalmas.hu oldalon olvasható.

Vértesszőlős-Akciócsoport

64 209 lakos

37+1 település

6 kistérség

37 önkormányzat

51 civil szervezet

33 vállalkozás

Ha ősz, akkor szüret és szüreti multságok

Szeptembertől november végéig tartó időszak legfontosabb gazdasági, és egyben társadalmi eseménye a szüret. Mivel a szüret társas cselekmény volt régen és ma, ezért a nap végén ünneplés, táncos multság kapcsolódott hozzá. Szüretkor megeléngt a szőlőhegy. A munkavégzés alatt is jellemző volt - közösségi munka lévén - a tréfálkozás, az éneklés, a hangoskodás. Utána azonban valódi ünneppé alakult a nap.

Térségünkben is él mai napig a hagyomány, hiszen a *Móri* és az *Ászár-Neszmélyi borvidékeken* már elkezdődött a szüret. Ehhez kapcsolódva pedig fesztiválok, szüreti felvonulások és bálók sokasága várja az érdeklődőket.

Környe, szüreti felvonulás: 2008. szeptember 13.

Vértesszőlős, szüreti felvonulás: 2008. szeptember 27.

Móri Bornapok: 2008. október 2-5.

Tarjáni szüreti bál: 2008. október 11.

Csákvár, szüreti bál és felvonulás: 2008. október 11.

*Vértesszőlős - Gerecse „Általél(r)ünk”,
kéz a kézben célhoz érünk!*

Programok innen-onnan

Lovasíjász verseny Szomódon!

2008. szeptember 27-én (szombaton) 14 órától megrendezik a IV. szomódi lovasíjász versenyt. A verseny a Kassai Lovasíjász Világszövetség keretein belül kerül lebonyolításra, mely egyben világkupa forduló is. A verseny után lovasíjász bemutatót tartanak. A program végzetével a tavalyi évhez hasonlóan lehetőség lesz a lovardában, a nézők számára a lovaglást és az íjászatot is kipróbálni.

Bővebb információ:

www.solyomvolgylovasijaszat.eoldal.hu

Brázik Csaba 06 30/462-8634

Email: solyomvolgy@citromail.hu

Zarándoklat Vértessomlón

Szeptember első hétfőjén, azaz 2008. szeptember 7-én, vasárnap Vértessomlón elevenítik fel annak a zarándoklatnak a hagyományát, amelyet a helyi Mária kegyképénél rendeztek hosszú éveken keresztül. Az országosan is híres somlói Mária kegykép 1734. szeptember 7-én került a faluhoz. Az érdeklődőket vasárnap 8³⁰ és 9⁰⁰ óra között várják a faluban lévő kápolnához, hogy innen vonuljanak a kegytemplomhoz. A templomtér felállított sátorban 10 órakor ünnepi szentmisét tart Spányi Antal megyés püspök. Délután 15 órától kezdettel litániával zárul a zarándoklat a kegytemplomnál.

A rendezvényre mindenkit szeretettel vár Vértessomló községe.